

Součinnost vojsk PVO s vojenským okruhem při rozvinování a přeskupování

Redakčně zpracovaný a zkrácený článek brigádního generála L. Lozovického, uveřejněný v „Informačním sborníku štábu a technického výboru spojených ozbrojených sil č. 14/1977.

Součinnost vojsk PVO státu s vojenským okruhem na všech stupních velení organizujeme s cílem dokonale sladit úsilí společné činnosti sil a prostředků a zabezpečit bezpečnost přeletu vlastního letectva prostorem palby prostředků protivzdušné obrany státu a pozemních vojsk. Nakolik je správně organizovaná, do značné míry závisí úspěch odrážení hromadných úderů vzdušného nepřítele a nakonec i úspěch vedených operací. Není náhodou, že v úvodu k pokynům „Součinnost sil a prostředků protivzdušné obrany států spojeneckých armád na válčišti“ se zdůrazňuje, že organizace a uskutečnění součinnosti vojsk PVO v jednotném systému je velmi složitý problém a jeho řešení má velký praktický význam. V poslední době se zvýšila jeho důležitost v souvislosti s vyzbrojováním PVO pozemních vojsk vysoce účinnými radiolokačními i protiletadlovými raketovými komplexy a zlepšením bojových a technických parametrů prostředků PVO cestou modernizace techniky.

Zvláštní úlohu má součinnost mezi vojsky PVO státu a vojenského okruhu při rozvinování a přeskupování vojsk. V tomto případě je brání vojska PVO státu a vojenského okruhu, síly a prostředky PVO vševojskových svazků, svazů a také vojsk PVO spojeneckých států.

Při rozpracování společné činnosti v období rozvinování a přeskupování vojsky součinností štáby musí v první řadě:

— rozdělit úsilí průzkumu a sladit způsob vzájemného uvědomování o vzdušném nepříteli;

— upřesnit směry a čáry zasazení stíhacího letectva do boje v souladu s rozhodnutím k vedení bojové činnosti;

— sladit úkoly společné obrany objektů a vojsk mezi protiletadlovými raketovými prostředky a vojskovou PVO;

— určit způsoby součinnosti stíhacího letectva a protiletadlových raketových svazků a útvarů;

— stanovit zásady velení silám a prostředkům PVO při odrážení hromadných úderů vzdušného nepřítele.

V míru jsou vojska vojenského okruhu bráněna v celkovém systému PVO státu. V něm jsou ve stálé pohotovosti protiletadlová raketová a radiotechnická vojska, stíhací letectvo a část sil letectva i vojskové PVO, vyčleněné z vojsk okruhu do pohotovostního systému. To umožňuje zabezpečit nejen neporušitelnost vzdušného prostoru před proniknutím letounů sousedních států, ale i organizovaně odrazit se zahájením válečné činnosti překvapivé nálety prostředků vzdušného napadení nepřítele.

Při nebezpečí napadení a uvedení vojsk do plné bojové pohotovosti zpravidla předpokládáme využít v jednotném systému všechny síly a prostředky PVO státu a vojskové PVO. Přitom část sil vojskové

PVO rozvíjíme v dříve připravených postaveních.

Radiolokační jednotky vojskové PVO, po jejich rozvinutí do bojové sestavy, v závislosti na situaci mohou být použity v pohotovostním systému, nebo k nezbytnému zvýšení možností radiolokačního pozorování, vytváření radiotechnickým vojskem PVO státu. Radiolokační informace budou předávat tyto jednotky nejbližším velitelským stanovištím (místům velení) útvarů (jednotek) radiotechnického vojska PVO státu.

Protiletadlové raketové svazky (útvary) a protiletadlové dělostřelectvo vojskové PVO, které se rozvíjejí v palebných postaveních k obraně objektů okruhu, doplňují systém palby protiletadlového raketového vojska PVO státu.

Stíhací letectvo PVO státu a vojenského okruhu v souladu s určenými bojovými úkoly se rozptyluje a obsazuje předem plánovaná letiště s cílem napadat vzdušného nepřítele na dalekých přístupech a zabezpečovat nepřetržitost velení a součinnosti.

Při vytváření jednotného systému PVO má důležitý význam volba prostorů rozvíjení sil a prostředků PVO okruhu. Zkušenosti ze cvičení dokazují, že místa pro postavení vojskové PVO je nutné vybírat tak, aby zabezpečovala obranu hlavních uskupení vojsk, neomezovala manévry sil a prostředků a nenarušovala celkový systém obrany objektů při změně palebných postavení sil vojskové PVO v průběhu přesunu pozemních vojsk.

Při organizaci a uskutečňování součinnosti PVO pozemních vojsk a PVO státu má důležitou úlohu systém velení vojskům PVO státu. Tento systém, připravený a pracující již v míru, je dokonale vybaven prostředky průzkumu, spojení a automatizovaného velení a zabezpečuje přesnou součinnost a centralizované řízení všech sil a prostředků protivzdušné obrany vojenského okruhu.

Ke zlepšení velení součinnostními silami a prostředkům PVO na taktickém stupni považujeme za účelné mít společná velitelská stanoviště útvarů protiletadlových raketových vojsk, stíhacího letectva a radiotechnických vojsk, dále jednotek radioelektronického průzkumu a útvarů speciálního určení.

Společná velitelská stanoviště umožňují značně zlepšit součinnost, zejména ke zjištění skutečné vzdušné situace na všech elektrotechnických prostředcích velitelského stanoviště a k zabezpečení těsného kontaktu mezi veliteli součinnostních útvarů. Kromě toho umožňují dosáhnout optimálních podmínek k plnému využití bojových

možností vojsk, které působí v jednom prostoru, a dokonaleji zabezpečit bezpečnost letů vlastního letectva. Na těchto VS je rovněž účelné předem připravit pracoviště pro operační skupinu PVO vojenského okruhu, vybavené spojovacími prostředky.

Jednou z hlavních podmínek, které zabezpečují spolehlivou součinnost vojsk PVO se silami a prostředky vojskové protivzdušné obrany, je použití odpovídajících způsobů velení. Mezi ně mohou patřit tyto:

1. Velení protiletadlovým raketovým útvarům vojskové PVO se uskutečňuje stejným způsobem jako útvarům PVO státu. Nutnou podmínkou toho je spojení se společnými velitelskými stanovišti, v jejichž prostoru jsou rozvinuty bojové sestavy útvarů. Protiletadlovým raketovým útvarům PVO pozemních vojsk velí jejich velitelé na základě určení cílů ze společného VS PVO státu.

2. Útvary protiletadlového dělostřelectva a jednotky PVO mechanizovaných a tankových divizí vedou palbu proti vzdušným cílům na rozkaz svých velitelů (nebyl-li dříve vydán rozkaz k zákazu palby ze společného VS).

Zvláštní význam má organizace součinnosti mezi stíhacím letectvem a protiletadlovým raketovým vojskem. Je zpravidla uskutečňována podle prostorů bojové činnosti a v jednom prostoru. Při činnosti v jednom prostoru rozdělujeme úsilí podle výšek, směrů (sektorů), čar, cílů a času. Nad bojovými sestavami mechanizovaných (tankových) pluků, které mají ve výzbroji soudobě vysoce účinné prostředky PVO, je účelné určovat stíhacím letounům výšku letu nad horní hranici pásma ničení těchto prostředků. Avšak při náletech nepřátelského letectva převážně v malých výškách, kdy protiletadlové prostředky budou plnit určené úkoly v podmínkách složitě vzdušné situace, rozdělení činnosti stíhacího letectva a protiletadlového raketového vojska podle výšek nebude vhodné.

Těchto způsobů velení a součinnosti nemáme používat šablonovitě, protože všechny závisí na konkrétní pozemní a vzdušné situaci.

Při organizaci protivzdušné obrany v období rozvíjení a přeskupování vojsk musíme mít dále na paměti, že na území vojenského okruhu bude probíhat přeskupování nejen vojsk daného okruhu, ale také vojsk sousedních okruhů a spojeneckých armád.

V průběhu přeskupování proti vojskům intenzivně působí vzdušný nepřítel. Zvláště proti těm vojskům, která jsou na přesunu do prostoru bojové činnosti. V souvis-

losti s tím ještě více narůstá úloha protivzdušné obrany, zvláště na přístupech vojsk k přepravištím a v průběhu překonávání vodních překážek, při průjezdu silničních a železničních uzlů, ve velkých městech a při soustředění vojsk v lesních masívech.

Ve zvláště důležitých obdobích přesku-pení a v určitých prostorech může být obrana pozemních vojsk jedním z hlavních úkolů vojsk PVO státu a k jeho plnění není vyloučené vyčlenění značné části sil a prostředků. Přitom ze stíhacího letectva zpravidla vyčleňujeme síly k hlídkování letounů ve vzduchu na nebezpečných smě-rech a k udržování části sil na letištích v odpovídajících stupních bojové poho-tovosti. Útvary protiletadlových raketových vojsk v průběhu přesunu pozemních vojsk prostory jejich palby a při zastávkách bu-dou uvedeny na nejvyšší stupeň bojové po-hotovosti. Úkolem jednotek speciálního ur-čení je bránit přeskupení vojsk na hlav-ních směrech.

Útvary protivzdušné obrany okruhu, sousedních okruhů a spojeneckých armád mohou být použity i pro obranu nejzranitelnějších míst na osách přesunu vojsk (přepřavy, prostory odpočinků, přestávky atd.). K plnění tohoto úkolu se rozvíjejí v předem připravených postaveních a za-bezpečují spolehlivé spojení s nejbližší-mi VS PVO státu. V průběhu přeskupení se tyto útvary postupně na přesunu začle-ňují do sektorů bojové činnosti vojsk PVO státu a předávají na VS vojsk PVO infor-mace o vlastní situaci a době pohotovosti k vedení bojové činnosti.

Útvary a jednotky, schopné vést palbu za přesunu, ničí samostatně cíle, které pů-sobí proti bráněným vojskům.

Vševojskové svazky, které se přesku-pují v prostoru obrany, např. svazu PVO, vysílají zpravidla na jeho VS nebo na jed-no ze společných VS své představitele. Upřesňují a koordinují:

— prostory palebných postavení rake-tových útvarů a rozmístění stíhacího le-terectva,

- způsoby činnosti letectva a protile-tadlových raketových útvarů,
- organizaci spojení,
- způsob součinnosti stíhacího letec-tva s útvary protiletadlových raketových jednotek.

Jednou z důležitých otázek je obrana rozmístění a organizace bezpečnosti přele-tu bombardovacího, průzkumného a do-pravního letectva nad územím vojenského okruhu. Druhý úkol plní svaz PVO státu za přísného dodržování přijatých zásad za-bezpečení letů. Přelétající skupiny letou-nů musí být včas hlášeny u orgánů dispe-čerské služby, vybaveny rádiovými pro-vozními údaji VS PVO státu a údaji rá-diového navigačního zabezpečení přeletu. K zajištění průletu letectva jsou určová-na pásma, záložní letiště pro případ nut-nosti přistání a VS, která zabezpečují spo-jení na směrech přeletů. V případech zvláštního nebezpečí přelétávající letouny jsou bráněny stíhacím letectvem způsobem hlídkování letounů ve vzduchu na nebez-pečných směrech nebo doprovodem na směru přeletu. Obrana letišť bombardovacího a dopravního letectva ze vzduchu je zabezpečena v rámci celkového systému PVO státu.

Stíhací letectvo, které přilétává do pro-storu bojové činnosti vojsk PVO státu s úkolem bránit přeskupování vojsk, je součástí celkového systému PVO.

V průběhu bojové přípravy vojsk je vě-nována velká pozornost otázkám zdoko-nalování součinnosti mezi silami a pro-středky PVO státu a PVO pozemních vojsk. Hlavním úkolem je dovést činnost sou-činnostních VS a vojsk na nejvyšší úro-veň mistrovství. S tímto cílem organizuje-me nácvik v součinnosti mezi odpovída-jícími VS, komplexní nácvik systému PVO státu, kterých se zúčastňují také síly a prostředky PVO vojenských okruhů.

Tyto úkoly jsou řešeny dále na každo-ročních cvičeních s vojsky.

Rozsáhlou možností pro komplexní pro-věrky kvality součinnosti vojsk PVO státu se silami a prostředky PVO vojsk vytvá-řejí různá cvičení.

Zdokonalování součinnosti je nepřetržitý proces. Proto musíme cílevědomě využívat všech druhů bojové přípravy, nácviků a cvičení jak štábních, tak i se značkovými vojsky, dále všech výsledků vědy a techniky.

Tento velmi složitý problém můžeme řešit jen společným úsilím všech spojenec-kých armád. Při tom má důležitý význam vzájemná výměna zkušeností.